

Advies aan Gemeenschapsminister Poma betreffende de erkenning en de subsidiëring van de beroepsgezelschappen voor het toneelseizoen 1985-1986

Het advies van de RAT over het seizoen 1985-86 werd eerst en vooral geconditioneerd door de al dan niet gewijzigde gegevens vanuit de gezelschappen die vorig jaar van de heer Minister het bericht kregen dat zij in het seizoen 1985-86 niet meer zouden betaald worden, tenzij zij de nodige maatregelen zouden nemen om het ondermaats blijven van hun gezelschap wat betreft en/of publiekswerving, en/of artistiek niveau, en/of management en dat die inspanningen door de RAT voor 15 januari 1985 positief zouden geëvalueerd worden. De leden van de RAT hadden de Minister ook voorgesteld de betrokken gezelschappen extra te volgen tijdens de eerste helft van het seizoen 1984-85.

De RAT heeft met alle gezelschappen minstens twee gesprekken gehad, hun dossiers aandachtig onderzocht en de beoordeling van het gezelschap vanuit het publiek, de critici en vanuit de zelf bijgewoonde voorstellingen en dan per 14 januari een eindadvies aan de Minister voorgelegd.

Volledigheidshalve herhalen wij hier de besluiten :

1. RVT: gunstig en behoud als B-gezelschap mits nieuwe evaluatie per 15 januari 1986.
2. ANTIGONE : gunstig mits onderbrengen in C-gezelschap en geen uitbreiding van gesubsidieerde ambten.
3. EWT-RANDSTADTHEATER : ongunstig omwille van zware schuldenlast en artistiek laag niveau.
4. MKT : ongunstig omwille van onvoldoende waarborgen op artistiek en financieel niveau.
5. VERTIKAAL : gunstig omwille van duidelijke profilering.
6. De KORRE : gunstig voor de ingediende plannen maar mits nieuwe evaluatie per 15 januari 1986, over realisatie van plan en impact op de publiekswerving.
7. BRIALMONTTHEATER : ongunstig in verband met dubbel gebruik binnen Brusselse context, zeer zwakke publieke respons en verdwijnen van jeugdtheateropdracht. Er wordt geadviseerd naar een samenvoeging van middelen en personeel te zoeken.
8. TENTAKEL : ongunstig in verband met het ontbreken van duidelijke gegevens over artistieke leiding.

In de daaropvolgende maanden en op vraag van de Minister zijn nog meerdere contacten geweest met vertegenwoordigers van MKT, EWT, Brialmont en Tentakel. Er werd ook heel wat tijd besteed aan inmiddels aangepaste dossiers van deze groepen met nieuwe gegevens en/of formules. Toch heeft de Raad gemeend zijn eerste advies te moeten handhaven omdat voor geen enkel van deze vier gezelschappen een duidelijke en afdoende repliek kon gevonden worden voor het door de Raad geformuleerd voorbehoud.

Het MKT kreeg in geen enkel van de overigens veel te laat ingediende begrotingen een grotere financiële waarborg van het Antwerps Stadsbestuur en de voorgelegde programmatie kon artistiek niet overtuigen. Na één jaar autonome werking dankzij de inbreng vanwege het Antwerps Stadsbestuur zal de Raad een eventuele aanvraag opnieuw bekijken.

Het EWT kon met alle nieuwe boekhoudkundige gegevens niets anders dan de zware schuldenlast staven en er was ook onvoldoende waarborg voor een artistieke heropleving. BRIALMONT had in extremis nog een voorstel ingediend waarbij zij als autonome groep een personele samenwerking met het RVT voorstelden. Dit voorstel sluit volgens de RAT niet aan bij zijn uitgangspunt en gaf ook onvoldoende garanties voor realisatie.

TENTAKEL kon met zijn argumentatie de RAT niet overtuigen in verband met de realiseerbaarheid van het artistiek project. De dossiers van alle gezelschappen die zich voor subsidiëring binnen het decreet aandienden werden door de RAT in zeven vergaderingen onderzocht en geëvalueerd. Voor alle duidelijkheid vermelden wij nog dat dezelfde criteria als vorig jaar gehanteerd werden: het ingediende programma met bezetting en begroting, het door de gezelschappen zelf ingediende verslag over 1983-84 en de prestaties (aantallen en bezoekercijfers) van de eerste helft 1984-85, de communis opinio

over elk gezelschap (pers, publiek en leden van de RAT).

Bij de bespreking van het rendement werd ook stilgestaan bij het optimaal benutten van het spelerspotentieel.

Er werd ook duidelijk een relatie gelegd naar het oordeel dat vorig jaar door de RAT werd uitgesproken en naar het effect dat de RAT al dan niet heeft menen te kunnen vaststellen. Vooral eer het advies in detail te vermelden is het nodig de Minister te informeren over de algemene uitgangspunten die de RAT hanteerde bij het toekennen van de subsidiebedragen.

1. EXPERIMENTENPOT VERHOGEN

De RAT adviseert de Minister prioritair om dit jaar 10.000.000,- toe te voegen aan begrotingspost 33.12, de zogenaamde experimentenpot. Hierdoor wordt enerzijds het totaal bedrag van 20.000.000,- gerealiseerd zoals destijds door de Raad gevraagd en ook door de Minister ingediend. Gezien het zeer groot aantal aanvragen dat wij niet konden honoreren voor D-gezelschap en verwezen hebben naar de post 33.12 kon er maar iets zinvol gebeuren indien daar ook reëel geld ter beschikking is. Deze voorafname van 10.000.000,- op het theaterdecreet lijkt de RAT een vitale voorwaarde om de vernieuwing in het theaterlandschap de broodnodige levenskansen te geven zonder ze telkens te willen inkapselen in bestaande en erkende gezelschappen.

2. HET THEATERDECREET OPTIMAAL REALISEREN

a) A-B-C-gezelschappen

Sedert enkele jaren houdt de subsidiëring wel rekening met de gesubsidieerde ambten die voorzien zijn, maar het decreetair voorziene bedrag werkingskosten werd herhaaldelijk geamputeerd. Enerzijds werden de in het decreet voorziene percentages meer dan gehalveerd en anderzijds werd voor het berekeningsseizoen teruggegrepen naar 1979-80. Vorig jaar heeft de RAT een eerste maatregel genomen en de procenten met 5% verhoogd. Dit jaar wilde de RAT de toestand grotendeels rechtzetten wat een belangrijke aangroei van middelen voor alle A, B en C-gezelschappen betekent. De RAT beseft dat deze maatregel door sommigen als een onredelijke steun aan niet zo schitterend functionerende gezelschappen zal uitgelegd worden. Hij beseft de gegrondheid van deze kritiek maar vindt het prioritair dat geen enkel gezelschap naar de toekomst, onder geen voorwendsel, zich nog zal kunnen verschuilen achter een tekort aan redelijke en binnen het decreet voorziene werkmiddelen.

Volgend jaar wil de RAT dan ook scherper toezien op het artistiek rendement en het management van deze gezelschappen en de nodige maatregelen treffen mochten deze toegenomen middelen geen effect sorteren op het beleid en de prestaties van de betrokken gezelschappen.

b) D-gezelschappen

In dezelfde zoektocht naar een soort vitaal minimum aan middelen oordeelt de RAT het zinnig aan een normaal functionerend D-gezelschap een minimum van 5.000.000,- toe te kennen, ook al zouden ze dat op basis van hun beoordeling eventueel niet zo onmiddellijk verdienen. Op deze wijze vermijdt men het verdere verstarren en wegvijnen van D-gezelschappen. De RAT neemt zich voor volgend jaar prioritair in de sector van de D-groepen grondige wijzigingen met het oog op een duidelijke situatie door te voeren.

Met deze maatregelen én het vooraf nemen van de 10.000.000,- voor de experimentenpot heeft de RAT een belangrijke beslissing genomen die het subsidiebeleid van de Minister niet alleen een duidelijk profiel maar ook een effectieve uitvoering bezorgt.

3. BELEIDSMATIGE INGEPEN MET FINANCIËLE CONSEQUENTIES

In zijn adviezen heeft de RAT ook voor de eerste keer enkele gezelschappen van categorie veranderd. Om te vermijden dat een verandering van categorie automatisch als een blaam wordt uitgelegd beklemt de RAT dat dit ook kan betekenen dat men een gezelschap minder verplichtingen wil opleggen. Het kan uiteraard ook een bedoeling hebben een gezelschap voor een realistischer aanpak met minder middelen te doen kiezen.

Verder stelt de Raad voor het aantal gesubsidieerde ambten dat moet voorzien worden ten overstaan van het toegekende